

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 20e maart 1978 door de Minister van Nationale Opvoeding verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van decreet "houdende maatregelen tot samenwerking onder de Antwerpse universitaire instellingen", heeft de 13e april 1978 het volgend advies gegeven :

I. ALGEMENE OPMERKINGEN.

Zoals in de memorie van toelichting omstandig is uiteengezet, strekt het ontwerp van decreet ertoe een inniger samenwerking onder de drie Antwerpse universitaire instellingen mogelijk te maken en te bevorderen, zonder ze evenwel tot één instelling te versmelten.

Bedoelde samenwerking wordt inzonderheid nagestreefd met tweeërlei maatregelen, de ene die voorzien in een wederzijdse aanwezigheid in de beheerslichamen en in de vergaderingen van de faculteiten en departementen van de onderscheiden universitaire instellingen, de andere die betrekking hebben op de oprichting, inrichting, taak en werking van een "gemeenschappelijk bureau Universiteit Antwerpen". Dit laatste is gewild als een orgaan dat aan de drie universitaire instellingen gemeenschappelijk is. Het zal geen eigen rechtspersoonlijkheid hebben. Dat brengt met zich, bijvoorbeeld, dat in geval van geschil met derden de drie universitaire instellingen samen hetzij als eiser, hetzij als verweerder zullen optreden.

Naast een adviesbevoegdheid heeft het gemeenschappelijk bureau een beslissingsbevoegdheid, deels krachtens het decreet in ontwerp, deels krachtens de overeenkomsten waarbij de betrokken instellingen hun bevoegdheid overdragen.

De uitwerking van een en ander vereist, uiteraard, de grondwettelijke bescherming van artikel 17 in acht genomen, dat de bij het ontwerp-decreet betrokken vrije onderwijsinstellingen vooraf hun instemming betuigen. Bij de redactie van het ontwerp is daarmee rekening gehouden.

Het ontwerp van decreet betreft een onderwijs-aangelegenheid die overeenkomstig artikel 59bis, § 2, 2°, tot de bevoegdheid van de Cultuurraad behoort. Dat daarbij bepalingen worden gewijzigd die voorheen bij wet zijn vastgesteld, kan geen bezwaar vormen.

De bepalingen die in het ontwerp zijn vervat, behoren niet tot de materies welke bij genoemd grondwets-artikel aan de nationale wetgever zijn voorbehouden. Wel is bij het onderzoek de vraag gerezen of het ontwerp de schoolvrede raakt of kan raken. Het antwoord daarop is ontkennend. Het ontwerp grijpt inderdaad in, noch in de verhouding tussen de onderscheiden onderwijsnetten, noch in het evenwicht tussen de levensbeschouwelijke denkrichtingen, noch in de vrijheid van schoolkeuze, noch in de gelijke verdeling van lasten en voordelen. Het strekt er integendeel toe een samenwerking te realiseren welke door de betrokken universitaire instellingen is gewild.

Wel is met betrekking tot de bevoegdheid van de Cultuurraad enige omzichtigheid geboden omtrent het bepaalde in de artikelen 25, § 1, en 27 van het ontwerp.

Volgens artikel 25, § 1, van het ontwerp kunnen de universitaire instellingen een gedeelte van hun kredieten aan het gemeenschappelijk bureau overdragen. Voor vrije onderwijsinstellingen zijn die kredieten het resultaat van toelagen waaromtrent de Cultuurraad geen bevoegdheid heeft. De grondwettigheid van de bepaling in ontwerp is evenwel aanvaardbaar omdat het niet gaat om het toekennen van een nieuwe toelage, noch om een herverdeling van toelagen die toegekend zijn. Het ontwerp stelt overigens met nadruk dat in alle geval de wettelijke

bestemming van de kredieten zal moeten geëerbiedigd worden. Aldus gezien en mede in acht genomen dat het gemeenschappelijk bureau een orgaan ook van de betrokken vrije onderwijsinstellingen is, kan de beoogde maatregel herleid worden tot een zaak van deconcentratie, in hun schoot, van de beslissingsmacht.

Volgens artikel 27 van het ontwerp wordt een toezicht op het gemeenschappelijk bureau opgedragen aan de commissie van parlementsleden die bij artikel 18 van de wet van 7 juli 1971 houdende oprichting en de werking van de Universitaire Instelling Antwerpen is opgericht. Naar haar aard behoort de aangelegenheid tot de bevoegdheid van de Cultuurraad. Bedoelde commissie is evenwel door de nationale wetgever en uit zijn midden opgericht. Vraag is dan ook of de Cultuurraad zonder meer omtrent zodanige commissie schikkingen kan treffen. Zo men het bepaalde in artikel 27 van het ontwerp mag zien als de bevestiging van een uit de reeds bestaande opdracht voortvloeiend natuurlijk gevolg, is het antwoord affirmatief. In het andere geval zou een medewerking in een of andere vorm van de nationale wetgever geboden lijken.

II. BIJZONDERE OPMERKINGEN.

Omdat een wijzigende bepaling opgaat in de tekst die zij wijzigt, leze men in artikel 3, § 1, eerste lid, van het ontwerp :

"... de modaliteiten bepaald in artikel 8, tweede lid, van de wet van 28 april 1953 betreffende de inrichting van het universitair onderwijs door de Staat en in artikel 6, A, van de wet van 7 april 1971 houdende oprichting en de werking van de Universitaire Instelling Antwerpen, zoals gewijzigd bij dit decreet".

In artikel 8 van het ontwerp heeft het woord "opvolger" in § 1 niet dezelfde betekenis als in § 2. In het ene geval gaat het om de persoon die een nieuw mandaat heeft, in het andere geval om de persoon die een onderbroken mandaat voltooit. Het euvel kan verholpen worden door in § 1 de tweede zin als volgt te stellen :

"... De uittredende voorzitter blijft evenwel in functie tot een nieuwe voorzitter is benoemd. Zijn mandaat is ten vroegste hernieuwbaar na het verstrijken van het mandaat van laatstgenoemde".

*

In artikel 11 van het ontwerp dient de verwijzing naar de artikelen 12 tot 18, in het eerste lid, blijkbaar vervangen te worden door een verwijzing naar de artikelen 12 tot 17.

*

In artikel 13, 3°, van het ontwerp vervangen men "onroerend goed" door "gebouw".

*

Volgens artikel 23 vervangt de ondervoorzitter de voorzitter, wanneer deze verhinderd is of op diens verzoek. Naar luid van artikel 6, § 1, heeft de voorzitter geen stemrecht, terwijl in § 2 van hetzelfde

.../...

artikel de samenstelling van het gemeenschappelijk bureau geregeld wordt uitgaande van het beginsel van de pariteit tussen de denkrichtingen. Vermits laatstgenoemde regel essentieel lijkt te zijn, zou de ondervoorzitter, die de voorzitter vervangt, zijn stemrecht moeten behouden. Vermits evenwel andere oplossingen mogelijk zijn om de pariteit te vrijwaren, zou het passen het ontwerp op dat punt aan te vullen.

*

In de artikelen 28, 29 en 32 van het ontwerp dient in de zin die de wijzigende bepaling inleidt, telkens melding te worden gemaakt van de wet waarbij het betrokken wetsartikel reeds is gewijzigd, met name en respectievelijk de wet van 24 maart 1971, de wet van 6 juli 1964 en de wet van 9 juli 1976.

*

De overgangsbepaling van artikel 37 van het ontwerp regelt klaarblijkelijk de eerste aanstelling van de secretaris van het gemeenschappelijk bureau. Men leze dan ook : "... de secretaris van het gemeenschappelijk bureau Universiteit Antwerpen, die voor het eerst wordt aangesteld, het personeelslid aangeduid ...".

De kamer was samengesteld uit

de Heren : Ch. SMOLDERS, kamervoorzitter,

H. COREMANS, staatsraden,
A. VANDER STICHELE,

J. LIMPENS, bijzitters van de
S. FREDERICQ, afdeling wetgeving,

E. VAN VYVE, afdelingsgriffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. H. VERHULST, auditeur.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

E. VAN VYVE.

Ch. SMOLDERS.